

Pomoć Republike Hrvatske Hrvatima u BiH u području zdravstvene skrbi

14. travnja 2021.

Poštujući Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i stavke iz Strategije o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan RH Vlada Republike Hrvatske je u periodu 2016. – 2020. godine donijela niz odluka kojim upućuje financijska sredstva u svrhu pomoći Hrvatima u BiH i to kroz posebne projekte i programe. U tih pet godina samo za projekte u zdravstvu izdvojeno je nešto manje od 45.000.000,00 kuna samo kroz programe Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH.

Piše: Anto PRANJKIĆ

Područje zdravstva u BiH je prema ustavnim rješenjima, u nadležnosti entiteta (Republika Srpska), podijeljenoj nadležnosti entiteta i županija (Federacija BiH), odnosno u nadležnosti Brčko Distrikta BiH.

Tako su u BiH trenutno na snazi tri Zakona o zdravstvenoj skrbi i tri Zakona o zdravstvenom osiguranju. Odredbe ovih propisa su uglavnom usklađene, iako postoje dijelovi koji se u

značajnoj mjeri razlikuju. U Federaciji BiH trenutno postoji Federalno ministarstvo zdravstva i 10 županijskih ministarstava zdravstva, te Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH i 10 županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja. Republika Srpska ima ministarstvo zdravstva i socijalne zaštite i Fond zdravstvenog osiguranja, a u Brčko Distriktu BiH egzistira Odjel za zdravstvo i ostale usluge pri Vladi Brčko Distrikta BiH, te Fond zdravstvenog osiguranja Brčko Distrikta BiH. Na entitetskoj razini formirane su i agencije za akreditaciju u zdravstvu i to Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH i Agencija za certifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Republike Srpske. Od organa na razini BiH, značajno je izdvojiti jedino Odsjek za zdravstvo pri Ministarstvu civilnih poslova, a od propisa koji se primjenjuju u cijeloj BiH najznačajniji je Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima.

Poštujući Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i stavke iz Strategije o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan RH Vlada Republike Hrvatske je u periodu 2016. – 2020. godine donijela niz odluka kojim upućuje financijska sredstva u svrhu pomoći Hrvatima u BiH i to kroz posebne projekte i programe. U tih pet godina samo za projekte u zdravstvu izdvojeno je nešto manje od 45.000.000,00 kuna samo kroz programe Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH. U ovom pregledu ćemo sagledati stanje po godinama.

Samo je u 2016. godini za potrebe Hrvata BiH u zdravstvu izdvojeno oko 5. 400,00 kuna. Od potreba koje su tom prigodom financirane iz Proračuna Republike Hrvatske izdvajamo nabavu medicinskih aparata i opreme, vozila te obnovu određenih odjela u bolnicama u Novoj Biljoj, Novom Travniku, Livnu Orašju, Rami, Čitluku, Odžaku, Kupresu, Ravnom, Stocu,... Te je godine sredstvima iz Programa dodjele financijske potpore za posebne projekte i potrebe od interesa za Hrvate izvan RH financirano i opremanje Službe hitne pomoći Doma zdravstva u Livnu u iznosu od 40.000,00 kuna, a iz programa dodjele financijske potpore projektima za poticanje povratka Hrvata i stvaranja održivih uvjeta života u BiH za 2016. godinu financirano je renoviranje i opremanje prostorija centra udruge roditelja i djece s posebnim potrebama Angelus u Domaljevcu u iznosu od 74.000,00 kuna, kao i opremanje objekta udruge roditelja i djece s posebnim potrebama u Orašju u iznosu od 96.000,00 kuna.

Sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu u iznosu od 4.490.000,00 kuna a prema Odluci o raspodjelu sredstava za financiranje zdravstvenih projekata i potreba za zdravstvo u BiH raspodijeljena su na 14 različitih projekata širom BiH: Tomislavgrad, Neum, Ramu, Mostar, Ravno, Usoru, Žepče, Odžak, Novu Bilju, Kreševo, Ljubuški i Posušje. Financirani su projekti opremanja domova zdravstva, Službi hitne pomoći, Domova za stare osobe. Nabavljena je oprema za razne ambulante i ordinacije te izgrađeni prijeko potrebni objekti za pacijente, a u Domu zdravstva Posušje, na primjer, izvršena je rekonstrukcija grijanja. Odlukom o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte Središnji državni ured za Hrvate izvan RH te je

godine za područje zdravstva izdvojio još 55.000,00 kuna za potrebe kućne njege Centra za fizikalnu terapiju u Sarajevu i udruge osoba s posebnim potrebama „Put u Život“ Orašje te udruge „Pužnica“ iz Mostara.

I 2018. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o financiranju projekata i programa od posebnog značaja za Hrvate u BiH i za zdravstvo je tom prigodom izdvojila 5.210.000,00 kuna raspodijeljenih na 16 projekata od sjevera ka jugu BiH. Financirani su projekti sanacije Domova zdravlja, nabavljeni medicinski aparati i pomagala, motorna vozila za prijevoz bolesnika, adaptirani određeni prostori i izvršena rekonstrukcija određenih zgrada u Novoj Biloj, Neumu, Livnu, Kiseljaku, Stocu, Tomislavgradu, Mostaru, Posušju, Jajcu, Vitezu, Čapljini, Odžaku, Žepču,... Odlukom o dodjeli financijske potpore za posebne projekte i potrebe Središnji državni ured financirao je i projekte udruga građana roditelja djece i osoba s posebnim potrebama „Kuća nade“ iz Odžaka i „Djeca nade“ iz Prozora u ukupnom iznosu od 37.000,00 kuna.

U 2019. godini Središnji državni ured za Hrvate izvan RH odlučio se financirati vrlo složene projekte iz područja zdravstva u BiH. Tako su financirani projekti izgradnje Domova zdravlja, lamela bolnice, rekonstrukcije i opremanja operacionih dvorana i drugih odjela bolnica i Domova zdravlja, nabavku dijagnostičke opreme,... i to u Novom Travniku, Kiseljaku, Novoj Biloj, Mostaru, Livnu, Domanovićima, Čitluku,... u ukupnoj vrijednosti od 6.120.000,00 kuna. Nakon 2. javna poziva na Natječaj za dodjelu financijskih sredstava za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan RH za Hrvate BiH u području zdravstva u 2019. godini dodijeljeno je 22.000,00 kuna za podmirenje neophodnih troškova Domu zdravlja Kupres.

Programima i projektima iz područja zdravstva 2020. godine dodijeljeno je 3.845.000,00 kuna za financiranje devet projekata a iz programa financiranja programa i projekata od interesa za hrvatski narod u BiH. Tako su financirane potrebe u Novoj Biloj, Grudama, Neumu, Kiseljaku, Orašju, Širokom Brijegu i Usori, a potpomognuto je financiranje adaptacija, izgradnje, ugradnje te nabavki različitih aparata i drugih potreba. Uz to, iz programa dodjele financijske potpore za potrebe i projekte od interesa za Hrvate u BiH dodijeljene su 93.000,00 kuna Osnovnoj školi u Domaljevcu, udruzi „Put u život“ iz Orašja, udruzi „Naša djeca“ iz Glamoča, udruzi „za Downov sindrom“ u Mostaru te udruzi „Milosrdni Otac“ u Međugorju, kao i udruzi građana „Ponori“ iz Gornjih Hrgova.

Iz gore navedenih podataka možemo zaključiti da su djelatnici Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske utvrdili potrebe te komunicirali projekte te iste pomogli svojom financijskom potporom. Ova je potpora pomogla realizaciju brojnih projekata Hrvata u BiH, a koji su barem donekle olakšali život Hrvatima u BiH. Projekti koje su pokrenuli građani širom BiH govore o visokom stupnju građanske svijesti da sami pripomognu u utvrđivanju stalnih potreba te aktivnim angažmanom doprinesu svojoj društvenoj zajednici. U tom smislu, financijska

sredstva dodijeljena od strane Republike Hrvatske imaju višestruk značaj, a ponajviše u smislu poticanja Hrvata BiH u aktivno uključivanje u društveni život te brigu o njihovom zdravstvenom stanju te potrebama.

Ovdje se mora napomenuti da su bitna još dva segmenta na ovom području ljudskoga življenja. Poznato je kako je veliki broj hrvatskih liječnika aktivno i u BiH te kako daju doprinos u poučavanju i primjeni određenih liječničkih praksi u BiH. Također, veliki je broj liječnika koji su podrijetlom iz BiH te se sami dragovoljno stavljaju na raspolaganje. Drugi vrlo bitni segment jeste pomoć specijalističkih ordinacija i bolnica u Republici Hrvatskoj tijekom prihvata bolesnika iz BiH, ali i socijalna zaštita za ratne vojne invalide i pripadnike HVO-a u Republici Hrvatskoj.

Projekt financijski potaknut sredstvima Agencije za elektronske medije posredstvom Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama za 2020. godinu.
